

VEĽKONOČNÁ NEDEĽA
KRISTUS VSTAL ZMŔTVYCH, NAOZAJ ZMŔTVYCH VSTAL (Lk 24,34)
(paraliturgické slávenie v rodine na Veľkonočnú nedeľu a počas veľkonočnej oktávy)

Čas, ktorý prežívame iba doma, nie je zvyčajným časom. Ani nik zo starých ľudí si takéto obdobie nepamätá. Sú dni Veľkonočných sviatkov a my ich slávime mimo farského zhromaždenia, mimo kostola, ale môžeme urobiť všetko preto, aby naše slávenie bolo jedinečné, hlboko prežívané a aby sa naša viera i týmto spôsobom prehlbovala.

1. Motivácia

Posadáme okolo spoločného stola. Na viditeľné miesto dáme symboly Veľkej noci. Najvhodnejší je soška baránka alebo pečený baránok a doma vyrobená zástava, ktoré symbolizujú obeť a víťazstvo.

2. Vysvetlenie významu dnešného dňa

Jeden člen rodiny môže povedať nasledujúci výklad:

V čom je dnešný deň tak výnimočný?

- *Kristus vstal z mŕtvych. Prežívame najdôležitejšie sviatky liturgického roka.*

3. Symboly

Ak je možné, jednotliví členovia rodiny si vopred rozdelia a pripraví výklad k jednotlivým symbolom. Postupne prinášajú z bočného stolíka pripravené symboly na hlavný stôl a vysvetľujú ich význam.

▪ Symbol baránka – symbol obeti

Baránok bol pre Židov symbolom zmierenia, obety, ale aj záchrany: krv baránka, ktorou natreli veraje dverí pri odchode z egyptského otroctva zachránila vyvolený národ pred smrťou. Na pamiatku tohto zázračného vyslobodenia sa v Izraeli konala každoročne slávnosť paschy. V predvečer tohto veľkého sviatku obetovali otcovia rodín na chrámovom nádvorí v Jeruzaleme jednoročného bezchybného baránka. Okrem toho denne, ráno i

večer, prinášali starozákonní kňazi obeť baránka ako prejav živej úcty k jedinému pravému Bohu.

Ježiš zomrel práve v tú hodinu, keď sa v chráme zabíjali baránky na veľkonočnú slávnosť. Aj na základe toho, ale i mnohých prorociev, je Ježiš chápaný ako novozákonný nepoškvrnený baránok. Preto veľkonočný baránok s víťaznou zástavou a radostným aleluja symbolizuje Ježiša ako víťaza nad smrťou. Tak ako krv baránka v Egypte zachránila starozákonný ľud, tak krv novozákonného baránka zachraňuje ľudstvo a otvára mu nové možnosti slobody.

▪ Víťazná zástava – symbol víťazstva

Víťazná zástava v rukách Krista – tu symbolizovaného baránkom – je aj pozvaním: poďte do mojej blízkosti! Zhromaždíte sa pod moju zástavu, ak chcete prežiť. Vytiahnime spoločne pod ňou do boja proti zlu, hriechu a smrti. So mnou sa kráča k láske, radosti, trpezlivosti, добрote a vernosti. Ak si pri našom uvažovaní o symbole Veľkej noci aj uvedomíme, že každý kresťanský symbol – aj náš veľkonočný – vyrástol zo zapáleného srdca a je v ňom koncentrovaná silná viera, hlboký cit a pevné odhodlanie žiť a zomrieť za Krista, a ak ho takto prijmem do svojho života, urobili sme veľa: iste sme sa aspoň trochu priblížili k veľkonočnému tajomstvu.

▪ Veľkonočná sviečka – symbol Krista, ktorý je pravým svetlom sveta

Zapaľuje pri veľkonočnej vigílii, ktorá sa koná v noci, od ohňa v blízkosti kostola. Postupne sa s ňou vchádza do zhasnutého kostola a diakon so zdvihnutou sviecou trikrát spieva zvolanie „Kristus svetlo sveta!“ Liturgia potom pokračuje rozsvietením ďalších sviečok a veľkonočným chválospevom zvaným Exultet. Na vysokej sviečke je vidieť kríž, ktorý sprevádzajú grécke písmená Α (alfa) a Ω (omega); tieto písmena symbolizujú, že Kristus je začiatok a koniec. Do kríža sú vpísané jednotlivé číslice letopočtu – symbol toho, že Kristus vládne dejinám. Teda vládne i v tomto roku 2020.

Do kríža je vsadených päť kadidlových zŕn predstavujúcich päť rán Kristových na kríži.

4. Príbeh z väzenia

Zločincina odsúdili na doživotný žalár. Je prirodzené, že nechcel vstúpiť do žalára, pretože vie, že odtiaľ sa už nikdy nebude môcť vrátiť. Preto je odhodlaný za každú cenu odtiaľ utiecť. Aby k tomu nedošlo, policajť ho pripúta a má ho pod dozorom. Je samozrejmé, že obaja musia vojsť do väzenia, ale zatiaľ čo ho policajť nechá za mrežami, on vychádza slobodný a zločinec zostáva zatvorený.

To isté urobil Ježiš, aby uväznil náš hriech. Vzal ho so sebou do hrobu, kde ho nechal zatvorený. Na tretí deň Ježiš vyšiel z hrobu, pričom náš hriech v ňom nechal navždy pochovaný.

V zmŕtvychvstaní Ježiš víťazí nad najhorším následkom hriechu – and smrťou. Môžeme preto víťazne spievať: Smrť, kde je tvoje víťazstvo, (1 Kor 15,55). Kristus nielenže vstal z mŕtvych, ale spolu s ním vzkriesil aj nás. (J.H.P.Flores: Chodte a evanjelizujte pokrstených, str.42)

5. Čítanie Božieho slova – Lk 24,1-11

Prečítame text. Môžeme čítať po vetách alebo všetci spoločne, prípadne zapálime sviecu a jeden člen rodiny stojí a číta.

V prvý deň týždňa zavčas ráno prišli k hrobu a priniesli voňavé oleje, čo si pripravili. Kameň našli od hrobu odvalený, vošli dnu, ale telo Pána Ježiša nenašli. Ako nad tým rozpačito uvažovali, zastali pri nich dvaja mužovia v žiarivom odeve. Zmocnil sa ich strach i sklonili tvár k zemi. Ale oni sa im prihovorili: „Prečo hľadáte živého medzi mŕtvymi? Niet ho tu. Vstal z mŕtvych. Spomeňte si, ako vám povedal, keď bol ešte v Galilei: »Syna človeka musia vydat' do rúk hriešnych ľudí a ukrižovať, ale on tretieho dňa vstane z mŕtvych.«“ Tu sa rozpamätali na jeho slová, vrátili sa od hrobu a toto všetko zvestovali Jedenástim i všetkým ostatným. Bola to Mária Magdaléna, Jana a Mária Jakubova. A s nimi aj iné to rozprávali apoštolom. Ale im sa zdali tieto slová ako blúzenie a neverili im.

Po prečítaní môžem hľadať odpovede a viesť diskusiu k nasledujúcim otázkam:

1. Prečo ženy išli ku hrobu?
2. Aké reakcie v nich vyvolali slová anjelov o jeho vzkriesení?
3. Čo urobili po návrate od prázdneho hrobu?
4. Aká by bola naša reakcia, ak by sme sa boli nachádzali v úlohe apoštolov?

Tu možno jednu paraliturgickú slávnosť ukončiť modlitbou a spevom veľkonočnej piesne.

6. Ďalšie texty Svätého písma o pravde zmŕtvychvstania (Youcat)

Ak paraliturgickú slávnosť použijeme viackrát, môžeme sa v ďalších dňoch pozrieť i na iné texty Svätého písma o pravde zmŕtvychvstania.

Jeden člen rodiny uvedie stretnutie nasledovne:

Pozrieme si to, ako to vyzeralo s vierou vo vzkriesenie Ježiša v čase, keď už i sv. Pavol uveril a jeho misijná práca bola náplňou jeho celého ďalšieho života. Zastavíme sa v meste Korint. Dnes sa nám spája s Korinským prieplovom. V tom čase, to bolo veľmi významné mesto a obyvateľstvo bolo zložené z rôznych národností. Až dve tretiny obyvateľom boli otroci. Verili rôznym orientálnym kultom. Ale bola tu už i skupina židov, ktorí ostali verní židovskej viere a bola tu i skupina kresťanov, ktorí pochádzali tak z pohanstva ako i zo židovstva. Boli to jednoduchí ale pracovití ľudia.

Čo nás zaujíma?

❖ *Či existujú dôkazy o Ježišomom zmŕtvychvstaní?*

V Youcate v bode 106 sa uvádza: O Ježišomom zmŕtvychvstaní neexistujú nijaké priame dôkazy v zmysel výsledkov exaktných vied. Existujú však veľmi silné svedectvá mnohých jednotlivcov i skupín, tých, ktorí boli priamymi účastníkmi jeruzalemských udalostí.

Najstarším kresťanských svedectvom o zmŕtvychvstaní je list, ktorý napísal sv. Pavol cirkevnej obci v Korinte asi dvadsať rokov po Ježišovej smrti. Text si nájdeme vo Svätom písme: 1 Kor 15,3-6. Odovzdal som vám predovšetkým to, čo som aj ja prijal: že Kristus zomrel za naše hriechy podľa Písem; že bol pochovaný a že bol tretieho dňa vzkriesený podľa Písem. (1 Kor 15, 3-4)

Pavol tu dosvedčuje živú tradíciu, ktorú našiel v prvotnom kresťanskom spoločenstve, keď sa dva alebo tri roky po Ježišovej smrti a zmŕtvychvstaní sám stal kresťanom – na základe vlastného ohromujúceho stretnutia so vzkrieseným Pánom. Učeníci pochopili prázdny hrob ako prvý odkaz na Ježišovo zmŕtvychvstanie (Lk 24,5-6). Práve ženy, ktoré podľa vtedajšieho právneho chápania neboli schopné vydávať svedectvo, objavili prázdny hrob. I keď sa píše, že apoštol Ján už pri prázdnom hrobe „videl i uveril“ (Jn 20,8), istota o tom, že Ježiš žije, sa upevnila až po jeho mnohých zjaveniach. Množstvo stretnutí so Zmŕtvychvstalým uzatvára Ježišovo nanebovstúpenie. A predsa aj po ňom až do dnešných dní sa možno stretnúť so živým Pánom: Ježiš Kristus žije.

❖ **Či možno byť kresťanom a pritom neveriť v Kristovo zmŕtvychvstanie?**

Ale ak nebol Kristus vzkriesený, potom je márne naše hlásanie a márna je aj vaša viera. (1 Kor 15,14)

V Youcate v bode 104 sa uvádza: Nie. Lebo ak nebol Kristus vzkriesený, potom je márne naše hlásanie a márna je aj vaša viera.

❖ **Ako sa zmŕtvychvstaním zmenil svet?**

A zomrel za všetkých, aby aj tí, čo žijú, už nežili pre seba, ale pre toho, ktorý za nich zomrel a vstal z mŕtvych. Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pominulo a nastalo nové. Ale to všetko je od Boha, ktorý nás skrze Krista zmieril so sebou a zveril nám službu zmierenia. (2 Kor 5, 15.17-18)

V Youcate v bode 108 sa uvádza: Pretože odvtedy sa už smrťou nič nekončí, vrátila sa na svet radosť a nádej. A keď „smrť nad ním už nepanuje“ (Rím 6,9), nemá moc ani nad nami, pokiaľ patríme Ježišovi.

7. Svedectvá rôznych ľudí

Ako nás povzbudzuje vo viere v zmŕtvychvstalého Krista básnik a dramatik Friedrich Schiller.

Kto raz počul veľkonočné posolstvo, nemôže už blúdiť po svete s tragickým výrazom tváre a byť ľudskou existenciou bez humoru, človekom, ktorý nemá nádej.

Ako nás povzbudzuje vo viere v zmŕtvychvstalého Krista brat Roger Schutz, zakladateľ Komunity z Taizé, ktorý bol viac ako pol storočia známy pre svoje úsilie o zmierenie kresťanov.

Žiarivá Božia láska prechádza okolo nás. Duch Svätý preniká ako blesk každého človeka uprostred jeho noci. Keď Zmŕtvychvstalý prechádza okolo teba, uchvacuje ťa a berie na seba všetko, čo je pre teba neznesiteľné. Až späťme, niekedy až po veľmi dlhej dobe, zistíš, že Ježiš prechádzal okolo a obdaroval ťa zo svojej hojnosti.

Ako nás povzbudzuje vo viere v zmŕtvychvstalého Krista sv. Ján Pavol II. v homílii, ktorú predniesol na Veľkonočný pondelok v roku 1979.

Všetky tieto dni, medzi Veľkonočnou nedeľou a druhou Veľkonočnou nedeľou, v istom zmysle sú jedným dňom. Liturgia sa zamieriava na jednu udalosť, na jedno tajomstvo. „Vstal, niet ho tu.“ (Mk 16, 6). Dokončil Veľkú noc. Odhalil dôležitosť prechodu. Potvrdil pravdivosť svojich slov. Povedal posledné slovo svojho posolania: posolstvo radostnej zvesti, evanjelia. „Sám Boh, ktorý je Otcom, on je darca života, sám Boh (...) nechce smrť a nemá záľubu v smrti zomierajúceho, ale chce, aby sa obrátil a žil.“ (porov. Ezech 18,23.32) a „stvoril všetko tak, aby to mohlo byť a existovať“ (Ved' on stvoril všetko pre bytie: tvory svet sú tu pre spásu a nieto v nich nijakého jedu záhuby, podsvetie tiež nepanuje na zemi. Lebo spravodlivosť neokúsi smrť. (Múd 1, 14-15), ukázal do krajnosti svoju lásku, ktorou je a ktorá je cez neho. Láska znamená život. Vzkriesenie je definitívnym svedectvom života čiže lásky.

8. Ohlasovanie

Všetci sa postavíme a jeden člen rodiny povie:

Sme šťastní, že: Ježišovo dielo spásy sa neskončilo na kríži.

To, čo sa stalo potom, bolo ešte úžasnejšie. Na tretí deň po svojej smrti a po svojom pochovaní ho Božia moc vzkriesila z mŕtvych.

Zatiaľ čo Ježiš vstal z mŕtvych s novým životom, aby ho poskytol nám všetkým, hriech nechal naveky mŕtvy.

**Zmŕtvychvstalý Ježiš je mostom, ktorý spája,
je cestou, ktorou vedie,
je bránou, ktorú stále otvára, aby nás zachránil a spasil.**

**A my sme sa otvorili pre túto pravdu,
Božia moc i nás vzkriesila z mŕtvych a sme zachránení.
Naša cesta životom dostáva zmysel a je otvorená pre večnosť.**

(podľa J.H.P.Flores: Chod'te a evanjelizujte pokrstených, str.42)

9. Rozhovor v rodinnom spoločenstve

1. V čom sa zmenilo naše poznanie o pravdách týkajúcich sa zmŕtvychvstania Ježiša?
2. Je pravda o Ježišovom vzkriesení základom našej viery?
3. Skutočne veríme, že raz aj my vstaneme zmŕtvych?

10. Záverečná modlitba

Môžeme zaspievať veľkonočnú antifónu alebo inú vhodnú pieseň, prípadne zaspievať alebo zarecítovať nasledujúci veľkonočný hymnus.

Pri Baránkovej večeri,
odetí v rúcho obnovy
po ceste morom Červeným,
spievajme hymnus Kristovi.

Keď jeme telo z oltára
a krv Kristovu pijeme,
obetu kríža presvätú
slávime, v Bohu žijeme.

Tá veľkonočná večera
zachránila ľud pred smrťou;
z faraónovho otroctva
nás dobrý Pán, Boh, vytrhol.

A veľkonočnou hostinou
Baránok Kristus sa nám stal;
on, nekvasený, čistý chlieb,
za pokrm svoje telo dal.

Vznešená, pravá obeta,
ty lámeš sily pekla, zla,
z otroctva vyslobodzuješ
a vedieš k Bohu, do neba.

Vstal slávne z hrobu Kristus Pán:
z temnôt sa víťaz vynára,
do okov zavrel vládcu tmy
a brány neba otvára.

Ježišu, ty buď naveky
nám veľkonočnou radosťou,
pridruž nás k svojmu víťazstvu
znovuzrodených milosťou.

Tebe buď sláva, Ježišu,
ktorý si slávne z mŕtvych vstal;
Otcovi, Duchu Svätému
nech večne zuní pieseň chvál. Amen.

Spracovala: Klára Solánová